AOFDersleri.com

İNSAN ve TOPLUM

1.ÜNİTE

Toplumsal Grup :

Üyeleri arasında etkileşim olan, ortak amaç ve çıkarlara sahip, belirlenen değer ve normları paylaşan insanların birlikteliğini ifade eder

Bir topluluğun grup olabilmesi için gereken en temel koşul, grup üyeleri arasında etkileşimin olmasıdır

Hem sosyal psikolojinin hem sosyolojinin çalışma konusudur.

Toplumsal Gruplar NedenÇalışma Alanı Olurlar :

Toplumsal Gruplar, toplumsal bir olgudur.Aynı zamanda toplumu yansıtmaktadırlar.

Toplumsal Grup araştırmaları toplumsal uygulamalar için önem taşır.

Toplumsal Grupların Özellikleri

Grubun tanınması : Toplumsal Grup hem üyeleri hem de başkaları tarafından tanınması gerekir

Grup Üyelerinin rolü ve statüsü : Gruba katılan her üye, diğer üyelerin konumlarıyla ilişkili olarak belirli bir rol ya da statüye sahip olmalıdır.

Grup üyelerinin Rolü : Her üye kendi toplumsal rolünü oynar.

Grubun Sürekliliği : Grupların sürekliliği bakımından karşılıklı ilişkiler önemlidir.Birlikte ve karşılıklı olmalıdır.

Grup Normları : Gruplar davranış normlarına sahiptir. Üyeler neleri yapıp neleri yapmayacaklarını bilmelidir.

Ortak ilgiler ve değerler : Grup üyeleri ortak ilgileri ve değerleri paylaşırlar

Grubun Toplumsal Hedefleri : Grup eyleminin yöneldiği, toplumsal hedeflerin yani , amaçların bulunması gerekir.

TOPLUMSAL GRUPÇALIŞMALARININ TARİHİ :

Toplumsal Gruplar üzerinde çalışmalar 20.yy ilk yarısından itibaren gelişmeye başlamıştır.

Georg Simmel :

Bu konuda ilk çalışmayı, Bölünme, otorite, saygınlık , ve itaat konuları üzerinde yaptı. Grupları büyüklüklerine göre inceleme yaptı.

Çatışma kuramına yer vermiştir. Üye sayısının grup sürecini nasıl etkileyebileceği araştırmıştır.

Charles H.Cooley

Toplumsal düzenin doğasıyla ilgilenmiştir. Ayna Benlik kavramını geliştirmiştir.

TOPLUMSAL GRUP ÇEŞİTLERİ

1- Birincil Grup :

Bu kavram ilk kez Charles Horton Cooley tarafından kullanılmıştır. Yakın, yüz yüze ilişkiler kuran ve dayanışmanın hakim olduğu gruplar tanımlanmaktadır. Yani Aile, arkadaş ve benzeri gruplar gibi belirli davranış normlarına ve ortak toplumsal değerlere bağlı gruplar olarak tanımlanmaktadır.

Birincil Gruplar, Aile, arkadaşlar, komşular, akrabalar dır.

Kişilerin en erken deneyimlerinin oluştuğu birincil grup ailedir.

2- İkincil Grup :

Bireyin gönüllü ve belli bir amaca yönelik olarak, genellikle bir anlaşma aracılığıyla katıldığı gruplardır. Bu grup ilişkileri yasa ve kanunlarla düzenlenmiştir.

Üyeler arasındaki karşılıklı yükümlülükler ve haklar yazılı yasalarla yönetmeliklerle ve kurallarla belirlenmiştir.

Bu grup Dernekler, Şirketler, Siyasi Partiler , Bankalar, Sendikalar dır.

İç Grup ve Dış Grup :

Bu kavramları ilk kullanan William Graham Simmel dir. İnsanların kendi grupları olarak tanımladığı İç Gruplar ve Karşıt ya da rekabet halinde oldukları Dış Gruplar arasındaki ayrım üzerinde durmuştur

Referans Grupları

Bireyin kendi durumunu ve davranışlarını karşılaştırmak ve kıyaslamak için yaptığı gruptur. Referans Grubu kavramını ilk kez Herbert Hyman tarafından kullanılmıştır.

İnternet Toplulukları Sanal Cemaatler

Howard Rheingold tarafından Sanal Cemaatler isimli kitap yazılmıştır.

Azınlık Grupları :

Azınlık Grupları, fiziksel kültürel veya diğer özelliklerinden dolayı baskıya uğrayan, farklı ve eşitsiz davranışlara maruz kalan toplumsal gruplardır.

TOPLUMSAL GRUP YAPISININGENEL NİTELİKLERİ

Grup Üyeliği :

Liderlik : 3 tür vardır.

Demokratik Lider : Kararların grup katılımıyla alınmasını sağlayan lider tipidir en başarılı liderdir.

Otoriter Lider : Kararları kendisi veren, işbölümünü kendisi belirleyen ve eleştirilerinde kişisel hedef alan liderdir. Acil durumlarda karar verilmesi bakımından önemlidir.

İlgisiz Lider : Grubu tamamen özgür bırakan, işe hiç karışmayan lider tipidir

TOPLUMSAL GRUBA YÖNELİKKURAMLAR

Ferdinand TönniesGemeinschaft ve Gessellcshaft :

Cemaat sosyolojisinin kurucuları arasındadır. Cemaat / Topluluk ve toplum kavramlarını sosyolojik analizin bir parçası olarak kullanmıştır.

Cemaat / Toplum ilişkilerini Gemenischaft kavramı ile tanımlamıştır.

Gemenischaft kavramı

Modern endüstri öncesi toplumlarda görülen insanlar arasında duygusal bağların kurulduğu, kişisel, yakın olan, süreklilik taşıyan ilişkilerin bulunduğu cemaat ya da topluluk anlamında kullanılmaktadır.

Georg Simmel : ToplumsalEtkileşim :

Toplum, kendi üyeleri üzerinde hakimiyet kurduğu nesnel bir sistem olarak tanımlar

Pozitivst bir yaklaşımı reddeder. Bireyler arasındaki karmakarışık ilişkiler ve etkileşimler ağı olarak tanımlar.

Toplum, belirli bir kültür ya da çevrede yaşayan grupların, gündelik yaşamlarından ve toplumsal etkileşimlerinden bağımsız olmadığını savunur.

Formel Sosyoloji kavramını kullanmıştır. Yani, Toplumsal yaşam geometrisi sunmayı amaçlayan bir sosyoloji dalıdır.

Birincil ve ikincil grup özellikleri benzer bir şekilde küçük ve büyük grup ayrımı yapmaktadır.

Charles Horton Cooley :Birincil Gruplar

Toplum ve birey ile beden ve zihin ikiliklerinin ortadan kaldırmaya çalışmıştır. İşlevsel ve organik bütünler olarak kavramsallaştırmıştır.

Sosyal bilimlerin temelinde yatan sorun, birey ile toplumsal düzen arasındaki karşılıklı ilişki olduğunu savunur.

Birey ve toplum birbirinden ayrılmaz bir bütündür

Ayna Benlik kavramını geliştirmiştir. Yani, Bireyin kendi benliğini , başkalarının ona yönelik davranışları, eylemleri ve tepkileri temelinde algılama sürecini ifade etmektedir.

Bir diğer geliştirdiği kavram Birincil Gruptur. Aile arkadaş ve oyun grupları gibi birincil gruplarda yakın, samimi yüz yüze ve kişisel ilişkiler yer alır.

Ünite Sonundaki Sorular ve Cevapları :

· Etkileşim, Mekansal Yakınlık, Ortak Değerler, Süreklilik Toplumsal Grup özellikleridir. Dışlanma bu özelliklerin içinde yer almaz

· BirincilGrup kavramını ilk kez kullanan C.H.Cooley dir

· Bireyindavranışlarını ve durumunu değerlendirmek amacıyla karşılaştırma yaptığı gruba Referans Grup denir

· İşbölümünün özgür bırakılması Demokratik Liderin özelliklerindendir

· Gemeinschaft(Cemaat / Topluluk) ve Gessellschaft (toplum) kavram çiftini geliştiren teoriysen, F.Tönnies dir.

· Bireylerin kendi gruplarıyla rekabet halinde olan ya da karşıt olarak gördükleri gruplara Dış Grup denir

· Formel Sosyoloji olarak bilinen sosyolojik analiz yaklaşımı G.Simmele aittir

· İçve dış grup kavramları, Etnosentrizm ile ile yakından ilişkilidir

· Grupta bir kişinin, kendisinden güçlü başka birisinin emrini yerine getirmeye İtaatdenir .

· ReferansGrubu kavramını geliştiren teoriysen H.Hyman dır .

İNSAN VE TOPLUM

2.ÜNİTE

MEDYA , KİTLE İLETİŞİMİ VETOPLUM

Kitle iletişim araçları ya da medya dediğimizde kitaplar, gazeteler, dergiler, broşürler, billboardlar, telefon,, cep telefonu, VCD, DVD, radyo, sinema, televizyon, internet gibi iletişim araçları söz konusudur.

Kitle iletişim araştırmaları 20.yy ilk çeyreğinde ortaya çıkmıştır. İlk çıkışında bugüne kadar 3 dönem söylenebilir.

1 Dönem , 20 yy. başından 1940'a kadar iki büyük dünya savaşı yılları arası

2.Dönem , 1940 – 60'lı yılları kapsar.

3.Dönem , 1960'lar sonunda günümüze kadar ki dönem .

Yoğunlaşma :

Medya kuruluşlarını belli kişi ya da grupların elinde toplanması durumudur.

Tekelleşme :

Bir ya da birkaç kuruluşun zaman zaman aralarında gizli yada açık anlaşmalar yaparak pazarda egemenlik kurmasıdır.

Referans Çerçevesi :

Mesajların doğrudan anlattıkları şeyler değil,de kendilerini anlamlı kılan gizli varsayımları kastedilmektedir.

MEDYA TEORİSİ : KISA BİRTARİHÇE

Modernizenin getirilerinden biri de kitle iletişimidir.

1890 ve 1920 yılları arasında yüksek tirajlı gazeteler, sinema ve radyo yaygınlaşmıştır.

Bilimsel araştırmanın bir uzmanlık alanı olarak kitle iletişim veya medya araştırmaları yirminci yüzyılın ilk çeyreğinde ortaya çıkmıştır.

Propaganda Analizi veHarold LAswell:

Laswell iletişim araçlarının halkı yönlendirmedeki propaganda aracı olarak kullandığını belirtir.

"Sınırlı Etkiler"Yaklaşımı :

Bu yaklaşım 1940-1960 yıllarını kapsayan 2. Döneme damgasını vurmuştur.

Bu dönemin kurucu ismi Paul Lazarsfeld dir.

MEDYA : FARKLI TEORİKYAKLAŞIMLAR

İşlevselcilik :

Kökü Durkheim e kadar uzanır. Toplumu canlılara ve toplumu oluşturan birimleri de canlıların organlarına benzetir .

Toplumum sağlığı için bütün organlarının düzgün ve uyumlu şekilde çalışması gerekmektedir.

Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı :

Bu yaklaşımı Elihu Katz geliştirmiştir .Medyanın insanlara ne yaptığı değil, insanların medyayı ne amaçla kullandığına bakılması gerektiğini savunmuştur.

Medyayı bazı izleyiciler ihtiyaçlarının tatmin etmek amacıyla kullanmaktadır.

Çoğulcu Yaklaşım :

Batı toplumlarda güç iktidar, hiçbiri tek başına hakim olamayan çeşitli grupların elindedir. Gruplar arasında rekabet vardır Devlet de bu ortamda hakem rolünü üstlenir .

İzleyiciler pasif alıcılar değil, medya içeriklerini aktif yorumlayabilen, tercihleri ile medya kurumları üzerinde etkili olabilenler olarak görülür.

Liberal / Çoğulcu iletişim paradigması medya kurumlarının temel felsefesini, profesyonel meslek ilkelerini belirlemektedir.

Liberal- Çoğulcu Yaklaşımve Haber Medyası :

Haber medya kurumları toplumsal gerçekliğin aynasıdır. Medya toplumda yasama yürütme yargı dan sonra 4.güçtür .

Medyanın iki görevi vardır, Kamu yani halk adına gözetim yapma ve serbest düşünce pazarı oluşturmaktır.

Medya kurumları üzerinde devlet sansürü olmamalıdır. Medya yayınları tarafsız ve nesnel olmalıdır.

Marksizm :

Kapitalist sınıf, her türlü enformasyon ve bilginin üretim ve dağıtımını kontrol altına almıştır Toplumu kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmiştir.

Çağdaş Eleştirel Yaklaşım:

Althusser :

Polis asker gibi doğrudan ve şiddet kullanarak müdahalede bulunabilecek silahlı unsurlar devletin Baskı Aygıtlarıdır.

Eğitim din, ve medya gibi kurumlar da devletin İdeolojik Aygıtlarıdır.

Roland Barthes :

Üretimde medyanın oynadığı rolü anlatmıştır , Dil bilimci Saussure den etkilenmiştir. Düşünme biçimlerinin nasıl mitler haline dönüşerek doğallaştığını yazmıştır.

Michael Foucault :

Söylem kavramını kullanmıştır. Post yapısalcı bir düşünürdür. İktidar tek bir kesimin elinde değil, herkesi kapsar görüşünü savunur.

Antoino Gramsi :

Hegemonya teorisi bulunur.

Stuart Hall ya daBiritanya Kültürel Çalışmalar Okulu :

Bu okulun uzun zama direktörlüğünü yapan isim Stuart Hall dır. İnşacı – Dil / Temsil Modeline dayanır.

Post Modern Yaklaşım :

Jean Baudrilland :

Medyanın imge , gösterge ve gerçeklik arasındaki farkı silikleştirici bir rol oynadığını vurgular.

Marshall Mcluhan :

Medya teknolojilerinin toplumların gelişimlerinde nasıl ve ne ölçüde rol oynadığı sorusu ile ilgilenmiştir.

Feminist Yaklaşım :

Medya da kadınların eksik ve sorunlu temsil edilmesi temel eleştiri alanıdır.

MEDYANIN SAHİPLİK YAPISIVE ÜRETİM SÜRECİ :

Yanlış Bilinç :

Hakikati gizleyen böylece bireyin kendi gerçekliği hakkında yanılma ya da yanıltılması sağlayan düşünme ve gerçekliği anlama biçimidir

Herman ve Chomsky :

Propaganda Modeli olarak tanımlar, özel mülkiyet altındaki medya kurumlarının sınıf

tahakkümünün araçları olarak nitelendirirler

Eleştirel Ekonomi-PolitikYaklaşım ya da Medyanın Ekonomi-Politiği :

Ekonomi Politik Yaklaşım :

Medyanın arkasındaki ekonomik çıkarlar ve kapitalist dinamikler ihmal edilerek analiz edilemeyeceğini vurgular

Peter Golding ve Graham Murdock bu yaklaşımın temsilcileridir.

Deregülasyon : KurallarınKaldırılması

1970'lerden itibaren kamu yayıncılığı tekelinin ortadan kalkması özet radyo televizyon yayıncılığının yakınlaşması yönünde kuralların değiştirilmesi süreci anlatmak için kullanılmaktadır

Infotainment Olgusu :

Bilgi yarışmaları, talk Showlar , Hobi Programları, spor magazin proğramları gibi proğramların yanısıra yakın zamanlarda eğlence öğelerini öne çıkaran haber proğramlarının tanımlanmasında kullanılan bir sözcüktür.

Reklamcılığın / ReklamVerenlerin Gücü, Paranın Sansürü :

Medyanın en önemli gelir kaynağı reklamdır. Reklamcıların hedefi herkese ulaşmak değil esas olarak satın alma gücüne sahip olan orta sınıf ve üstü kitleye ulaşmaktadır.

Medya, artık tüketicinin ilgisine göre değil reklamcıların gereksinimleri göre şekillenmektedir

Reklamcılığın reklamverenlerin gücü, paranın sansürü

Medyanın sahipliği konusundaki gibi buna da benzer tutum söz konusudur. Eleştirel bakanlar piyasanın egemenliğini liberal bakanlar ise çeşitliliğin avantajı halini ön plana çıkartmaktadırlar.

Medya ve küreselleşme
Kitle iletişim araçları küreselleşme ideolojisinin yeniden üretiminde belirleyici bir rol oynamaktadır. 1980'lerin başlarından itibaren yeni iletişim teknolojilerindeki radikal değişimle birlikte bezersiz gelişmeler yaşanmaktadır. Uygun internet ve dijital iletişim araçları gibi yeni iletişim teknolojileri zaman ve mekan algısını değiştirmiştir Yeni iletişim teknolojileri sayesinde dünya fiziksel olarak olmasa da algısal olarak daha önce hiç olmadığı kadar küçükmüş durumdadır.

Medya ve küreselleşme

Küreselleşme ve medya ilişkilerinde olumlu ve olumsuz bakan farklı görüşler merbuttur kültürel emperyalizmi dilendirenler medyanın kültürü ve medya devlilerinin kontrolünde olduğunu dile getiriler yerel kültürlerin yok edildiğini belirtir.

İnternet

İnternet sadece bir iletişim aracı değil aynı zamanda bir kültür siyaset ve ekonomik alan olarak her geçen gün yeni boyut ve anlam kazanmaktadır. Yeni kimlikleri yeni ilişkileri ve sanal cemaatleri ve yeni sosyalleşme biçimlerini gündeme getirmektedir.

Ünite Sonundaki Sorular veCevapları :

Kitle İletişim Araçlarının ortaya çıktığı ilk dönemin isimlerinden Harold Laswell dir.

Kitle İletişim Araştırmalarının 2.dönemine damga vuran yaklaşım Sınırlı Etkiler Yaklaşımı dır.

Robert Merton İşlevselci Yaklaşımın önemli isimlerindendir

Medya kurumlarının profesyonel meslek ilkelerini belirlemekte olan Yaklaşım Liberal / Çoğulcu Yaklaşımdır

Medyanın bir ideolojiyi insanlara kabul ettirmede göstergelerin, simgelerin ve mitlerin kullanımının büyük bir önemi olduğunu belirten Roland Barthes dir
Eleştirel Medya Çalışmalarının kullandığı Gramsinin Teorisi Hegemonya dır Marks a göre, hakikati gizleyerek bireyin kendi gerçekliği hakkında yanılma ya da yanıltılmasını sağlayan düşünme ve gerçekliği anlama biçimine Yanlış Bilinçlilik denir
Peter Golding Ekonomi Politik Yaklaşımın önemli isimlerindendir

Az Gelişmiş ülkeler için modern değerlerin ve yapıların taşıyıcılığını yapma rolünü medyaya vermiş olan Teori Modernleşme dir

İnternet Yeni İletişim ve Enformasyon Teknolojilerindendir

İNSAN VE TOPLUM

3.ÜNİTE

KENTLEŞME :

Toplumsal açıdan bir örnek olmayan insanların göreli olarak geniş bir alanda, yoğun bir biçimde ve sürekli olarak birlikte bir yere yerleşmiş bulunması biçimidir.

Kent sayısının ve kentlerde yaşayanların artmasıdır

Salt nüfusun mekanda yer değiştirmesini aşan, ekonomik, toplumsal ve kültürel bir dizi değişim sürecine işaret etmekte ve bu süreç ekonomik politik toplumsal ve kültürel düzeylerde bir dizi çarpıcı değişimle yaşanmaktadır.

Kentlileşme :

Kent kültürüne ait değer, davranış ve tutumların benimsenmesi olarak tanımlanır

Kentlerin Kökeni :

Yeterli arkeolojik kazının olmayışı, Antik kentler hakkında bilginin azlığı ,Eski kentleşmelere ait yazılı kaynakların bulunmaması, nedeniyle kentlerin ne zaman ve nasıl ortaya çıktığı konusunda kesin bilgi yoktur.

Begel 'e göre ilk kentler Maden Çağında ortaya çıkmıştır.

İlk kentlerin varlığının sürdürmelerini sağlayan , Ekonomik Etkenler, Tekerlek, dingil, pulluk, metalurji, Toprağın işlenmesi ve hayvanların evcilleştirilmesidir.

SANAYİ ÖNCESİ KENTLER

Ekolojik Örgütlenme, Nüfusu az, sokakları dar, mahalle ve sokakları etnik temelli toplumsal farklılaşmayı yansıtmaktadır.

Batı ve Batılı olmayan toplumlarda sanayi öncesi kentlerin ekolojik, ekonomik ve toplumsal örgütlenme biçimlerinin temel özelliklerini ilk defa Sjoberg tarafından ele alınmıştır.

Ekonomi de uzmanlaşma ve farklılaşma çok düşüktür. Ağırlık ve ölçü birimi yoktur.Muhasebe ve kredi sisteminin gelişkin olmaması, alışverişin pazarlık yoluyla gerçekleştirilmesi ekonominin akılcılığa dayanmadığını gösterir.

Toplumsal Örgütlenme, Katı sınıfsal tabakalaşma sistemine sahiptir,Statü farklılıkları bireysel özellik konuşulan dil, kıyafet, etnik, bir gruba ve mesleğe dahil olma, yaş cinsiyet ve toplumsal sınıfa alt olma özellikleriyle belirginleşmiştir.

Tabakalaşma sisteminin en üstünde yer alan seçkinler kentin yönetim, din ve eğitim ile ilgili kurumlarında yer alır.

SANAYİ KENTİ :

Kentlerin değişimi Sanayi Devrimiyle başlar. Kentlerin sanayi endüstri üretimine dayanmaktadır.

Sanayi şehrinin değişimi etkileyen iki temel faktör vardır Bunlardan ilki endüstriyel ekonominin refah seviyesinin yükselmesi üzerine olumlu etki, ikincisi ise kentlerde oluşan reform hareketlerinin yükselmesidir

Gelişmiş ülkelerin Sanayi Kentlerinde mekansal düzeyde görülen en önemli değişimlerden biri de Banliyoleşmedir , Yani, Geçimleri kent merkezine bağımlı konforlu ve orta sınıf tarzını ifade eden lüks küçük konutlardan oluşmuş alanlardır.

Banliyöleşme ile özel konut sahipliğinde artış olmuştur.

MODERN KENTLERİN AÇIKLAYANYAKLAŞIMLAR

Chicago Okulu : Sosyal Ekolojik Yaklaşım

1- Robert Ezra Park (1864-1944)

Sosyal Ekolojik Yaklaşımın ilk kurucusudur. Temel konusu Chicago nun kentsel büyüme şekli ve şehrin farklı bölgelerinde bulunan farklı alt kültürlerin gelişimdir.

Kent Hayatı Biyotik ve Kültürel olmak üzere iki düzeyde örgütlenmiştir. Biyotik Düzeyinde Konut, mahalle, alışveriş merkezleri, iş ve ticari gibi alanlar bulunur. Kültürel Düzeyde ise biyotik düzey üzerine kurulan değer, norm, örf ve adetler temelinde gelişen yapılar bulunur.

2- Roderick D.Mckenzie :

Kentsel büyümeyi ortak merkezli halkalar ile ifade ettiler. birey grup ya da firmalar kent mekanında yer edinebilmek için mücadele etmektedirler.

3- Ernest Burgess (1866-1966)

Ortak merkezli bölge modeli ile kentin büyüme modelini analiz etmiştir . 5 Daireye ayırmıştır.

1. Daire de yaşayanlar : İş ve ticaret merkezleri,
2. Daire de yaşayanlar : nüfus ve arazi kullanımının çok yaygın olduğu bölgelerdir.
3. Daire de yaşayanlar : İşçilerin oturduğu yerler
4. Daire de yaşayanlar : Üst sınıfların oturduğu yerler
5. ,Daire de yaşayanlar : Yöre kentler diye bilinen Banliyolar dır.

4-Louis Wirth (1897-1952)

Kentin ne olduğu üzerinde durmuştur. Açıklamak istediği bağımlı değişkendir. Nüfusun büyüklüğü, nüfusun yoğunluğu, Nüfusun çeşitliliği bir yaşam biçimi olarak kentleşmeyi anlamak için kullandığı bağımsız değişkenlerdir

Ekonomi Politik Yaklaşım :

1- Henry Lefebre (1901-1991)

Kent analizinde Sermaye yatırımı, kar, rant, ücret, sınıf sömürüsü ve eşitsiz gelişimi kullanmıştır.

Kentleşmeyi 5 boyutta ele almıştır.

Kapitalist toplumda kent mekanı somut ve soyut olmak üzere ikili bir işleve sahiptir

2- Manuel Castells (1942- ?)

Emeğin yeniden çalışabilmesi için ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Bireyin yaşaması ve çalışabilmesi için temel ihtiyaçlarının giderilmesi gerekmektedir.

Devlet çalışanlar yani emekçiler ile girişimçiler yani sermaye sahipleri arasındaki çelişkileri çözmek için aracılık eder

3- David Harvey (1935 - ?)

Kapitalist sistemin adeletsizliğinden şikayet eder. Modern kentlerin büyümesi kapitalistlerin karlarını azamiye çıkarmak istemsinin tarihidir.

TÜRKİYE NİN KENTLEŞMEDENEYİMİ :

3 Dönem de ele alınır.. 1923-1950 arası birinci dönem, 1950-1980 arası ikinci dönem , 1980 sonrası ise üçüncü dönem

1. Dönem ulus devlet olma sürecidir. Yani Ankara nın başkent olması, yurdun demiryolları ile donatılması, fabrikaların kurulması gibi.

2. Dönem ise kentleşme hızının yüksek olduğu dönemdir. En önemli olay ise iç göçlerdir. Sanayileşmenin artması, traktör sayısının artması, tarımsal verimliliğin artmasına neden olmuştur. Göçler nedeniyle göç edenler kentlerden konut sorunu ve iş bulamama gibi iki temel sorunla karşılaşmışlardır.

3. Dönem de ise Kentleşmenin doygunluğa ulaştığı dönemdir. Nüfus hareketliliğinin başlıca nedenlerinden birisi zorunlu göçtür. Kırdan kente göçün yanı sıra kentten kente göç de başlamıştır. Bunun sonucunda

Yatırım alanları genişlemiş, Alt yapı ve telekominikasyon yatırımlarına öncelik verildi, Turizm yatırımlarında teşvik verildi. Dinlenme faaliyetleri geliştirildi. Seracılık yaygınlaştırıldı. Toplu konut yasalarıyla konut sorunu çözülmeye başlandı. Gecekondu niteliği değiştirildi,1984 yılında gecekondu affı ile kat çıkma izni verildi. Buda apartmanlaşmaya gecişi hızlandırdı.

DÜNYA KENTİ

Dünya kenti kavramı 1980 sonrası mal ve hizmet ve sermaye akışının uluslar arası ölçekte hızlandığı bir dönemdir

Friedman a göre DünyaKenti Özellikleri :

Finansal hareketlerin yoğunlaştı bir yerdir. Çok uluslu şirketlerin yönetim merkezlerinin yoğunlaşma oranı yüksektir

Uluslar arası kurumların yoğunlaştığı yerdir. Önemli kabul edilen ürünlerin yoğunlaşma

düzeyinin fazla olduğu yerdir.

Ulaşım ağı açısından önemli bir konuma sahiptir

Ünite Sonundaki Sorular ve Cevapları :

İlk kentler Maden çağında oluşmuştur.

Sanayi Öncesi Kentlerin toplumsal örgütlenmesinde Sanayi Öncesi Kentlerin katı sınıfsal tabakalaşma sistemine sahiptir.
Kentin çevresinde banliyölerin oluşması Sanayi Kentini ayıran özelliklerdendir.

Robert Parkın Kentleşme sürecini anlattığı Kavram, Biyotik ve Kültürel Düzey dir

Ekonomik Politik Yaklaşımın Kentleşme sürecine bakışı Sermaye Birikim Süreçleri ile ifade edilir.

Henry Lefebre nin Soyut Mekan Kavramını en iyi açıklayan ifade ‘ Mekanın bir mal gibi alınıp satılarak üzerinden kar elde edilmesidir.

Manuel Castells in Kent Olgusunu açıklarken kullandığı temel Kavram Ortak Tüketim dir.

Kırsal Alanlardan Kentlere Yoğun Göç olması, Türkiyenin 1950-1980 arası kentleşme özelliklerindendir.

Türkiyenin 1923-1950 arası Kentleşme Sürecinin özellikleri, Fabrikaların Anadolu Kentlerine kurulması, Ankaranın Başkent olması, Ülkeye demiryolu ağlarının yapılması , Ulus Devlet olma süreci dir.

Dünya Kenti Özellikleri, Finansal Hareketlerin yoğunlaştığı yerlerdir, Dünya Ekonomisinin kontrol, denetim ve idare merkezleridir. Çok uluslu şirketlerin yönetim merkezlerinin yoğunlaştığı yerlerdir, uluslar arası Kurumların yoğunlaştığı yerlerdir.

İNSAN VE TOPLUM

4. ÜNİTE

ÇEVRE ve TOPLUM KÜRESEL ÇEVRE SORUNLARI

Asit Yağmurları : Su ve toprak kirlenir, böcek ve deniz canlılarını öldürür, binalara zarar verir. Ana karnında bebek ölümlerine vekanser türü hastalıklara yol açar.

Hava Kirliliği : Hastalık ve ölüme yol açar

Su Kirliliği :

Toprak Kaybı ve Toprak Kalitesinde Azalma :

İklim Değişiklikleri : ortalama hava sıcaklıklarında olan değişikliklerdir. Buzulların erimesi gibi,

Küresel Isınma : Yeryüzünde ve okyanuslarda hava sıcaklığının artmasıdır. Başlıca nedeni insan aktivitelerinden kaynaklanan gazların oluşturduğu sera etkisidir.

Sera Etkisi : Başlıca gazlar ,Karbondioksit, metan, kloroflorakarbonlar ve su buharının radyasyonu emerek sera etkisi oluşturmasıdır. Bu gazlar volkanikpatlamalarda oluşur. İnsan etkisiyle gazların miktarındaki artış küresel ısınmanın başlıca nedenidir.

*Ozon Tabakasının Delinmesi : ozon tabakası, kutuplarda bulunan ve güneşten gelen ve canlılar için zararlı olan ultroviole ışınlarını tutan bir tabakadır. İnsanlar tarafından çıkartılan kloroflorakarbonlar ozon tabakasını incelterek canlılar için zararlı ışınların yeryüzüne ulaşmasını kolaylaştırıyor.

İNSAN- DOĞA İLİŞKİSİNİ VEÇEVRE SORUNLARININ NEDENLERİNİ AÇIKLAYAN YAKLAŞIMLAR

Temel Kavramlar .

Çevrecilik – Radikal Ekoloji :

İkisinin arasındaki temel fark, Çevrecilik çevre sorunlarının çözümü için doğaya odaklanır. Radikal Ekolojistlere göre insan doğa ile uyum içinde yaşamalıdır. Çevreciler sosyal, ekonomik, politik, ve hukuki yapıda reform ve teknolojik çözüm önerirken , radikal ekolojistler bu yapılarda kökten değişim taraftadır.

Herhangi bir kişi yada canlını geliştiği şartlarla çevre organizmalarla çevrelerin arasındaki ilişkileri inceleyen doğa bilimine de ekoloji çevre bilim denilmektedir

Antroposentrik Etik / Ekosentrik Etik :

Antroprosentik Etiğe göre insanlar kendtilerin doğada yaşayan diğer canlılardan üstün kılacak eşsiz özelliklere sahiptir.

Ekonsentrik Etik ise , evreni de içine alan bütüncül bir yaklaşımı savunur. İster canlı olsun, ister olmasın tüm varlıkların doğuştan gelen bir öz değeri vardır.

Habitat : Bir organizmanın yaşadığı ve geliştiği yerdir.

A- Çevrecilik Yaklaşımları:

Çevresel yıkımın etkilerinin azaltacak ekonomik ve siyasal tedbirlerin hem küresel düzeyde yıkımı önleyeceği hem de kalkınmanın devam edebileceğini savunur.

1- Yeni- Mahthusculuk :

Yeryüzündeki nüfus artışı ile yiyecek üretimindeki artış arasında orantısız bir ilişki vardır.

Nüfusun beslenmesi kirliliğin emilebilmesi için ortak baskı tedbirlerinin alınması gerektiğini vurgular.

2- Eko- Kalkınma :

Bu kavram Maurice Strong tarafından ortaya atılmıştır. Deneysel araştırma yazılarından oluşur.

Mevcut kalkınma modelleriyle varoluşu sürdürmenin imkansızlığı üzerinde görüş birliği, mevcut problemlerine alternatif ekonomik, toplumsal ve siyasi yaklaşımların ortaya çıkmasına yol açtı.

İki temel insan grubu vardır. Eko-Sistem İnsanları (var olabilmek için üzerinde yaşadıkları doğal kaynaklara bağlı insanlardır.) ve Biyosfer İnsanları (gelişmiş ülkeler ve elit tabaka bu sınıf içindedir. Uzaktan kaynakları getirtebilecek güce sahiptirler.)

3-Sürdürülebilir Kalkınma:

Mevcut ekonomik kalkınma stratejileri sürdürülemez olarak tanımlanır, ve gelecek kuşaklara ihtiyaçlarının da göz önünde bulundurularak oluşturulan çözüm önerileri bu başlık altında ele alınır.

Ana fikri mevcut kalkınma modellerinin stratejilerinin gelişmekte olan ülkelerde yoksulluğa gelişmiş ülkelerde de çevre kirliliğine neden olduğu yönündedir sadece ekonomik değil siyasi e sosyal sağlık vb kalkınma da gereklidir

1987 yılında dünya çevre ve kalkınma komisyonun yayınladığı rapora dayanmaktadır ve eko kalkınma yaklaşımın eleştirmektedir.

B- Radikal EkolojiYaklaşımları :

Sorunları ancak radikal bir toplumsal, siyasal, ekonomik ve ideolojik yapılanma öneren çözümlerle ortadan kaldırılabileceğini savunur.

1- Derin Ekoloji Yaklaşımı:

Temeli Avrupa ve Amerika da endüstrileşme karşıtı olarak ortaya çıkan romantizm ve aşkıncılık akımlarına dayanır

Toplumdaki maddi değişimlere tepki gösterir.

Romantizm, aydınlanman akılcılığa karşı sezgisel bilgiyi ve duygusallığı en önemli insan değeri olarak görür.

İnsan-doğa ilişkisinde ekosentrik Etiğin ilklerini benimseyen derin ekolojilere göre yıkımın nedeni insan eylemledir.

Derin ekolojinin 8 Temel ilkesi vardır. Bunlardan 3 tanesi insan- doğa ilişkisini ele alır.

İnsan ve çevresiyle ilgili ilişkisel, bütüncül bir imaj yaratmak

Herkesin eşit olduğunu anlatan biyosferik eşitliği kabul etmek

Ortak yaşam ve ortak varoluşu gerçekleştirmek

Sınıfsız bir toplum yaratmak
Çevre kirliliği ve kaynaklarının tükenmesiyle mücadele etmek

İş bölümünü gerçekleştirmek

Siyasi yönetimde yerel otoriteyi artırmak , merkezsizleştirme ve Ekonomik açıdan kendine yeterliliği sağlamak

Bilimsel değil, sezgisel bilgiye dayalı ekolojik bilgiyi geliştirmek

2-Sosyal Ekoloji

Derin Ekolojiden farkı, Antroposentrik etiğin ilkelerini benimser. Rasyonel ve Bilimsel düşünceyi savunur.

Kapitalizmin doğanın insan tarafından sömürülmesi meşrulaştırır

3-Ekofeminizm :

Tüm farklı görüşlere en güçlü muhalefet çevre sorunlarına feminist bakış açısı getirir. Kendi içinde 3 farklı yaklaşımları vardır .

Kadın – doğa ilişkisinin köklerinin kadının biyolojik ve psikolojik özelliklerinde yattığını savunur

Kadın –doğa ilişkisini ve çevre sorunlarını daha çok sosyal ekoloji çerçevesinde değerlendirir.

Diğer yaklaşımları beyaz ortasınıf kentli batı kadının doğa ile olan konumuyla ilgilendiğini söyleyerek eleştirir.

TÜRKİYE DE ÇEVRE SORUNLARI:

Ekonomik Gelişme –Kentleşme ve Çevre Sorunlarının Ortaya Çıkışı :

Türkiye de başlıca çevre sorunlarının gözlenen başlıca nedenleri, Hızlı Kentleşme, ve Endüstrileşme Çabaları, Nüfusu besleyebilmek için uygulanan Tarım Politikalarıdır.

Küresel düzeyde meydana gelen iklim değişiklikleri de Türkiye de yaşanan çevre sorunlarını artırmaktadır.

Türkiye'de 1983'te çevre kanunu çıkmış, 1987'de yeşiller partisi kurulmuştur.

Ünite Sonundaki Sorular ve Cevapları :

Binalarda tahribat yaratması, İçilebilir su kaynaklarının ve toprağın kirlenmesi, Deniz canlılarının ölümü, Böceklerin ve bitkilerin ölümü Asit Yağmurların verdiği zararlardır. (ozon tabakasının delinmesi bu zararlar içinde yoktur .)

Toprak yüzeyindeki kaya ve toprak gibi katı maddelerin rüzgar ve suyla taşınmasına Erozyon denir

Çevre sorunlarının çözümü için sosyal, ekonomik ve politik yapılarda köklü değişimler önermesi, Ekoloji bilimine normatif bir anlam katması, İnsanın çıkarı için doğayı sömürmesine karşı çıkarması, İnsanın doğa ile uyum içinde yaşaması taraftarı olması Radikal Ekolojinin Özellikleridir.

Tüm yaşam formlarını insanlarla eşit derecede yaşam ve kendini gerçekleştirme hakkının olduğunu kabul etmesi Ekosentrik Etiğin Temel İlkesidir.

Yeni Malthuscular Çevrecilik Yaklaşımlardandır.

Nüfus artışının sıfırlanması Yeni Malthusculara Çevre sorunlarına çözüm önerisidir

Eko Sistem İnsanlarının Özellikleri şunlardır, Kırsal kesimde yaşarlar, Doğal afetler ve çevresel yıkımdan çok fazla etkilenir, Ekonomik eylemleri yerel ticaretle sınırlıdır, Var olabilmek için doğrudan doğal kaynaklara bağımlıdırlar

Derin Ekolojinin İlkeleri, Biyosferik Eşitliğin kabulü, Diğer canlı türleriyle ortak yaşam anlayışına dayalı ilişki kurma, iş bölümüne ağırlık verme, Sezgisel bilgiye değer vermedir.

1983 Yılında Çevre Kanunu çıkartılmıştır, 1987 Yılında da Yeşil Parti kurulmuştur.

AOFDersleri.com